

Aleg. LXXXV.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o wnioskach Wydziału krajowego, względem wydatków na szkołę weterynaryi, preliminowanych w rubryce VII. poz. 57 budżetu funduszu krajowego na rok 1876.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 16. kwietnia r. b. odesłał Wysoki Sejm do komisji budżetowej sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 8go kwietnia r. b. L. 6424 względem wydatków na szkołę weterynaryi, preliminowanych w rubryce VII. poz. 57 budżetu funduszu krajowego na rok 1876. — Sprawozdanie to i wnioski tam postawione mają na celu wykonanie uchwały Wysokiego Sejmu, powziętej dnia 14 października 1874 względem założenia pomienionej szkoły we Lwowie. Wobec téj uchwały zatem potrzeba założenia takiej szkoły dla naszego kraju, dalej w wątpliwość podawana być nie może. — Inaczej rzecz się ma z pytaniem względem wysokości kosztów, do jakich fundusz krajowy w założeniu i utrzymywaniu téj szkoły, czy to stale czy przechodowo miałby być zobowiązany. — Podobnież od czasu zapadłej pomienionej uchwały Wys. Sejmu z dnia 14. października, zaszły takie wypadki, które dały podstawę do pytania czy w ogóle taka szkoła weterynaryi wyłącznie tylko kosztem kraju założona i nadal utrzymywana być ma, bądź całkowicie bądź w części, i czy założenie i otwarcie téj szkoły już z początkiem roku szkolnego 1875/6 nastąpić ma, w skutek czego i koszta téj szkoły i w jakiej cyfrze już do budżetu na rok 1876 wstawionemi by być pow.inny. — Co do wysokości kosztów téj szkoły na fundusz krajowy, w pewnej cyfrze przyjąć się mających, ta wysokość podana jest w sprawozdaniu Wydziału krajowego na rocznych 24.000 złr. w. a., lecz sam Wydział krajowy tę cyfrę wprost jako tylko w przybliżeniu obliczoną, — Ta cyfra 24.000 złr. już jest mniejszą o 6,000 złr. od w r. z. proponowanej i uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 14. października r. z. przyjętej 30.000 Złr. — Obrachowanie wydatków na tę szkołę przedstawia się wprawdzie obecnie dla funduszu krajowego o 6,000 złr. korzystniejszém, co komisya budżetowa tylko z przyjemnością zaznaczyć może; pomimo tego jednak komissya budżetowa na wstawienie téj cyfry już w budżet na r. 1876 zgodzić się nie może.

a to już z uwagi, że do wstawienia jakiej bądź pewnej cyfry na ten cel nie ma dotąd pewnej podstawy t. j. pewnych danych. — Do utrzymania w mowie będącej szkoły miałyby się według danego ze strony c. k. Ministerstwa rolnictwa przyrzeczenia przyczyniać i skarb ogólny państwa dawaniami pewnej subwencji, tak jednorazowej na pokrycie kosztów założenia tej szkoły, jak stałej rocznej subwencji na utrzymanie téjże. W celu uzyskania takiej subwencji rozpoczął wprawdzie Wydział krajowy w skutek otrzymanego polecenia w art. 2. uchwały z dnia 14. października 1874 rokowania c. k. Rządem, lecz te rokowania zostały dotąd, jak Wydział krajowy w swoim sprawozdaniu powiada, bez skutku, gdyż do dnia tego sprawozdania t. j. do 8. kwietnia r. b. nie otrzymał od c. k. Rządu na swe przedstawienia żadnej odpowiedzi. — Lecz nawet w razie danej na to ze strony c. k. Ministerstwa odpowiedzi, w brew danemu poprzedniczo przyrzeczeniu wszelkiej subwencji odmawiającej ze względu na zaszły w Izbie posłów Rady państwa, w miesiącu lutym r. b. wypadek, o którym niżej obszerniej jest mowa, nie jest zupełnie wykluczona nadzieja, że taka subwencja ze skarbu państwa daną będzie, w którym to pomyślnym wypadku fundusz krajowy o tyle mniej byłby obciążony, ile cyfra tej subwencji by wyniosła, jak to słusznie Wydział krajowy w swoim sprawozdaniu sam zauważył.

Dalej zaprzeczyć się nie da, że organizacja tej szkoły daje także miarę do obliczenia wymóg jej materialnych a zatem wydatków pieniężnych na ten cel bądź jednorazowych bądź stałych.

Dla tej organizacji jest znowu miarą organizacyjny statut.

Ten statut atoli dotąd jeszcze nie jest ustalony, gdyż jak Wydział krajowy w swem sprawozdaniu powiada, projekt tego organizacyjnego statutu przedłożony został c. k. Rządowi do wyjaśnienia zdania, jednak i w tej mierze nieotrzymał jeszcze Wydział krajowy odpowiedzi od Rządu.

Przy takim stanie rzeczy komisya budżetowa musi zupełną słuszność przyznać Wydziałowi krajowemu, kiedy w swoim sprawozdaniu powiada, że wobec „tego stanu rzeczy nie jest w położeniu zdać już w tej chwili Wysokiemu Sejmowi szczegółowo sprawę z dopełnienia poleceń „wydanych uchwałą z dnia 14. Października 1874., ani też wykazać stan w jakim znajdzie „się Fundusz kultury krajowej i Fundusz szkoły kucia koni, a właściwie Fundusz szkoły weterenaryi, po przeprowadzeniu tych poleceń Wysokiego Sejmu z dnia 14 października 1874., jak też dalej wyraźnie podnosi, — że niepodobnem jest oznaczyć już w chwili „obecnej z całą ścisłością wysokość szczegółowych wydatków na utrzymanie w mowie będącego „zakładu w przeciągu roku 1876. wyłożonymi być mających“, — co atoli w każdym razie jeżeli nie warunkiem bezwzględny — *conditio sine qua non*, wstawienia tych wydatków w budżet roku 1876, to ze względu na i tak już bardzo przeciążony Fundusz krajowy nadto już naprężone siły podatkujących na jego potrzeby tylko jako bardzo pożądanem uważane być musi.

Wydział krajowy wyraża wprawdzie w swem sprawozdaniu pewność. „że jeżeli nie zajdą jakie nieprzewidziane przeszkody, szkoła weterynaryi, o której mowa, już z początkiem roku szkolnego 1875/6 otwartą będzie“.

Owoż właśnie zaszła taka okoliczność, która tę pewność znacznie osłabia, a tą okolicznością jest uchwalona w Izbie posłów Rady państwa na posiedzeniu dnia 1. lutego b. r. rezolucya wyzywająca c. k. Rząd, aby o założeniu takiej szkoły prócz innych także w grupie i północno wschodniej krajów Austrii postarał się.

Tekst tej rezolucyi w oryginale brzmi jak następuje :

„Die hohe Regierung wird aufgefordert dem allgemeinen Mangel an geeigneten Bildungsanstalten für Thierärzte durch die Sorge für die Errichtung solcher Institute je in der südlichen, nordwestlichen und nordöstlichen Gruppe der österreichischen Länder abzu helfen.“

Ta okoliczność, że ta uchwała powzięta została przez Reprezentację nie poszczególnego jednego kraju ale przez Reprezentację całego Państwa, z czego wypływa, że założenie takiej szkoły leży w interesie nie tylko tego kraju, w którym założoną by była — ale niemniej i wprost w interesie całego Państwa, w skutek czego ogólny skarb państwa do zaradzenia tej potrzebie Państwa założeniem i utrzymaniem takiej szkoły jeżeli nie całkowicie to w przeważnej części jest powołanym, jakto się dzieje przy wszystkich prawie szkołach średnich w naszym kraju, ta okoliczność daje przeto słuszną podstawę do oczekiwania, że c. k. centralny Rząd tę uchwałę Izby posłów Rady państwa nie zostawi bez skutku, i że mianowicie ze skarbu państwa, założenie i utrzymanie takiej szkoły umożliwi, rozumie się z wciągnięciem do tego już istniejących i na ten cel poświęconych specjalnych funduszów lokalnych, jakim jest u nas już obecnie utworzony fundusz szkoły weterynaryj.

Owóz komisya budżetowa właśnie tę uchwałę Izby posłów jako przeszkodę otwarcia zamierzonej szkoły już z początkiem roku szkolnego 187⁵/₆ i to we Lwowie uważa o tyle, o ile nie da się z pewnością oznaczyć, teraz już ani czas, kiedy kroki c. k. Rządu w celu założenia i zorganizowania tej szkoły do końca doprowadzone zostaną, ani też miejsce tej szkoły, t. j. nie da się z wszelką pewnością już teraz orzec, że właśnie Lwów będzie tem miejscem, w którym c. k. Rząd w skutek pomienionej uchwały Izby posłów Rady państwa tę szkołę założyć uzna za stosowne, lubo komisya budżetowa jest tego mocnego przekonania, że tak ze względu geograficznego położenia, jak ze względu na obecnie już na ten cel przeznaczone i zabezpieczone lokalne fundusze, jak mianowicie realność na ten cel już zakupiona i po części już adoptowana we Lwowie, że więc Lwów jest tem miejscem, gdzie ta szkoła założona być powinna i założoną zostanie.

Jeżeli zaś pomieniona uchwała Izby posłów Rady państwa w ten dla naszego kraju wielce pożądaný sposób wykonaną zostanie, natenczas stosunek i, w jakim dotąd oba czynniki w założeniu tej szkoły, t. j. fundusz krajowy i ogólny skarb państwa występowały, zmieniliby się, a to tak, że kiedy podług dotychczasowego planu fundusz weterynaryj a względnie dotujący go fundusz krajowy występował jako założyciel tej szkoły, skarb zaś Państwa jako pomocniczy, nastąpiłby stosunek przeciwny, t. j. skarb ogólny państwa byłby założycielem i stale tę szkołę utrzymującym, fundusz zaś krajowy byłby do tego znacznie mniejszą częścią kosztów pomocniczym — a zatem stosunek dla funduszu krajowego znaczną ulgę przynoszący.

Według udzielonego w krótkiej drodze od p. komisarza rządowego komisji budżetowej uwiadomienia nadeszły w ostatnich dniach od p. Ministra spraw wewnętrznych, na ponowione dawne zapytania względem dania przyobiecanej subwencji ze skarbu państwa dla szkoły, o której tu mowa, odpowiedź odmowna, tego brzmienia, że p. Minister nie jest obecnie w położeniu taką subwencję udzielić dla zakładu krajowego.

Komisya budżetowa jednakowoż taką odpowiedź nie mogła uważać za załatwienie pomienionej uchwały Izby posłów Rady państwa.

Podniesienie bowiem chowu bydła w naszym kraju w ogóle, którego bezwzględny warunkiem — *conditio sine qua non* — jest ochronienie go we względzie sanitarnym od gubiących go chorób i morów, które w naszym kraju stały się nieustającymi, ale też rozpościerają zgubny swój wpływ i na dalej na zachód od naszego kraju położone kraje Austrii — uznane zostało jako nagła i nieunikniona potrzeba państwa, co też i komisya budżetowa Izby posłów uznaje, — otóż ko-

misya powołana do oceny potrzeb i obowiązków, jakie ze skarbu państwowego pokryte być mają, w swoim sprawozdaniu o wniosku posła Dr. Heilsberga względem założenia takich szkół weterynaryi, jak się samo rozumie, że środków skarbu państwa — gdyż Rada państwa tylko tym skarbem nie zaś funduszami krajowemi lub prywatnemi rozporządzać może — na posiedzeniu Izby posłów d. 1. Lutego 1875 wypowiedziała, a Izba posłów odnośny odpowiedni wniosek komisji tej, aby Rząd tej potrzebie zaradził (abhelfen) bez zmiany uchwaliła.

Wobec tego w porównaniu ze stanem rzeczy, na podstawie którego Wysoki Sejm powziął uchwałę z d. 14. Października 1874 względem założenia tej szkoły kosztem funduszu krajowego — faktycznie zmienionego stanu kwestyi, komisja budżetowa sądziła być usprawiedliwioną, ażeby wykonanie uchwały Sejmowej z d. 14. Października 1874, o ile ta odnosi się do założenia szkoły weterynaryi, z funduszu krajowego i otwarcia jej już z początkiem roku szk. 1875 powstrzymać a te tylko koszta do budżetu na r. 1876 wstawić, jakich wykończenie rozpoczętego już przebudowania, zaopatrzenie potrzebnymi środkami ochrony i utrzymanie w dobrym stanie przeznaczonych na szkołę weterynaryi realności pod L. 466⁴/₄, we Lwowie i dotrzymanie zawartych już w tym celu prawomocnych kontraktów wymaga.

Zważywszy zatem, że urząd nietylko nie przyrzekł, przyczynić się subwencją jednorazową do założenia bądź też stałą do utrzymywania szkoły weterynaryi wraz z szkołą kucia koni, i ze szpitalem dla zwierząt we Lwowie, ale nadto wyraźnie oświadczył, iż żadnej nie da w tym celu subwencji.

Zważywszy że założenie szkoły weterynaryi wraz z szkołą kucia koni, i ze szpitalem dla zwierząt we Lwowie leży głównie w interesie skarbu Państwa, gdyż rozszerzenie wiadomości weterynaryjnych i pomnożenie liczby weterynarzy, przyczyni się do zaoszczędzenia bardzo znacznych wydatków ze skarbu Państwa corocznie łożonych na pokrycie kosztów pałkowania bydła rogowego zarazą dotkniętego lub zagrożonego, — a Izba posłów w Radzie państwa w uznaniu tego stanu rzeczy, zażądała Rząd, ażeby postarał się o założenie zakładu weterynaryjnego w wschodnio-północnej grupie krajów koronnych.

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm cofa uchwałę z d. 14 października 1874 postanawiającą założyć stałą publiczną szkołę weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i ze szpitalem dla zwierząt we Lwowie, i uznającą ją za zakład krajowy,
2. Sejm wzywa Rząd, ażeby założył we Lwowie szkołę weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i z szpitalem dla zwierząt, ofiarując Rządowi na ten cel zabudowania w realności pod L. 466⁴/₄ we Lwowie położonej i odpowiedni obszar gruntu, niemniej roczną subwencję w sumie 2000 zł. z funduszu kraj. obowiązując się nadto do ratalnego spłacania pożyczki hipotecznej na tę realność zaciągniętej.

3. Wydział krajowy przeprowadzi rozpoczęte już w realności pod L. 466^{4/4}, we Lwowie położonej na umieszczenie w niej szkoły weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i ze szpitalem dla zwierząt przeznaczone roboty budowlane o tyle, aby przez ich zaniechanie fundusz krajowy i realność nie poniosły szkody.
4. Wydział krajowy przeprowadzi w tej mierze rokowania z Rządem, zastrzegając, ażeby własność realności przez kraj na urządzenie szkoły weterynaryi ofiarowanej, w razie zwinienia tej szkoły, wróciła do kraju, — jako też, ażeby postanowienia statutu organizacyjnego dla tej szkoły przez Sejm uchwałą z d. 14 października 1874 do wiadomości przyjęte, o ile to możliwem będzie, utrzymanemi zostały.
5. Wydział krajowy starać się będzie o należyte tymczasowe zużytkowanie tej realności.
6. Na opłatę podatków, spłatę rat od pożyczki hipotecznej na tę realność zaciągniętej i pokrycie innych kosztów administracyjnych tej realności umieszcza się w budżecie krajowym na rok 1876 suma 2000 zł.

Lwów dnia 13 Maja 1875.

Wodzicki
przewodniczący.

Szaszkiewicz
sprawozdawca.

3. Wydział krajowy przeprowadzi rozpoczęte już w realności pod imieniem państwa -
tej na utrzymanie w niej szkoły weterynaryjnej wraz ze szkołą dla uczniów i na opłacenie ich
zwierząt przeznaczono roboty budowlane o tych, aby przez ich wykonanie imienia krajowy
i realność nie ponosiły szkody.

4. Wydział krajowy przeprowadzi w tej mierze rozprawę z tymczasem zastawiającą realność
realności przez kraj na utrzymanie szkoły weterynaryjnej i na utrzymanie tej szkoły
wraz z tym, aby postawione w sprawie ostatecznie wyznaczone dla tej szkoły przez
sejm uchwałą z d. 14 października 1874 do wykonania przystąpił w imieniu państwa
utrzymaniem zostały.

5. Wydział krajowy starać się będzie o należyte tymczasowe urządzenie tej realności.

6. Na opłatę podatków spłaty rat od pożyczki hipotecznej na to realność na budowę i pokrycie
innych kosztów budowlanych tej realności umieszka się w budżecie krajowym na rok
1876 sumą 3000 zł.

Lwów dnia 18 maja 1875.

Starosta
[imię]

Wójt
[imię]